

**Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 5 im. Janusza Kusocińskiego
w Nowym Dworze Mazowieckim**

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019, poz. 325 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2026, poz. 73).

Kontekst lokalny:

1. Strategia Rozwoju Powiatu Nowodworskiego 2023-2030.
2. Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Mazowieckim.
3. Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim.
4. Lokalni i regionalni pracodawcy, przedstawiciele branż, organizacje gospodarcze oraz instytucje wspierające rozwój edukacyjno-zawodowy.
5. Aktualne dane i prognozy dotyczące zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy oraz prognozy właściwe dla rynku lokalnego i regionalnego.

Założenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) w Szkole Podstawowej Nr 5 w Nowym Dworze Mazowieckim ma na celu kompleksowe wsparcie uczniów w świadomym planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej z uwzględnieniem specyfiki lokalnego rynku pracy w Nowym Dworze Mazowieckim oraz indywidualnych predyspozycji uczniów. System ma za zadanie rozwój kompetencji kluczowych oraz ułatwienie młodym osobom adaptacji do dynamicznych zmian gospodarczych, technologicznych i społecznych.

WSDZ obejmuje on działania skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli, a jego realizacja jest integralną częścią pracy wychowawczej i dydaktycznej szkoły oraz pozostaje spójna z programem wychowawczo-profilaktycznym szkoły.

W działaniach doradczych uwzględnia się zmiany zachodzące na rynku pracy, rozwój nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, cyfryzację procesów pracy, nowe formy zatrudnienia oraz potrzebę rozwijania kompetencji umożliwiających uczenie się i dostosowywanie do zmieniających się warunków edukacyjnych i zawodowych.

Główne kierunki doradztwa zawodowego:

- poznanie siebie – rozpoznawanie zainteresowań, mocnych stron, predyspozycji, uzdolnień, wartości, ograniczeń i preferencji;
- przybliżanie świata zawodów – poznawanie różnorodności profesji, środowiska pracy, zadań zawodowych oraz wymagań stawianych przez pracodawców;
- rozwijanie kompetencji społecznych i komunikacyjnych – komunikacji, praca zespołowej, samodzielności, asertywności, empatii, rozwiązywania konfliktów, podejmowania decyzji i autoprezentacji;
- wspieranie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej – przygotowanie do podejmowania świadomych decyzji dotyczących dalszego kształcenia i rozwoju;
- budowanie pozytywnego nastawienia do nauki i pracy – kształtowanie odpowiedzialności, ciekawości świata, motywacji do rozwoju i szacunku dla pracy;
- budowanie poczucia sprawczości i wiary we własne możliwości;
- rozwijanie kompetencji cyfrowych oraz umiejętności korzystania z wiarygodnych źródeł informacji o zawodach, edukacji i rynku pracy;
- poznawanie wpływu nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia;
- wykorzystywanie aktualnych danych i prognoz rynku pracy w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- poznawanie możliwości zdobywania kwalifikacji, w tym kwalifikacji w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, oraz korzystania ze Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji;
- poznawanie różnych form aktywności zawodowej i zdobywania doświadczenia, w tym wolontariatu, projektów społecznych, pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia i przedsiębiorczości;
- współpraca z rodzicami, nauczycielami, pracodawcami, przedstawicielami branż oraz instytucjami wspierającymi rozwój edukacyjno-zawodowy.

Cele WSDZ:

Cele ukierunkowane na ucznia:

- poznanie własnych zasobów, zainteresowań, predyspozycji, uzdolnień, wartości i ograniczeń;
- zrozumienie świata zawodów oraz poznawanie środowisk pracy i wymagań stawianych pracownikom;
- rozwijanie wiedzy o systemie edukacji, możliwościach dalszego kształcenia i rynku pracy;
- kształtowanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej, również w perspektywie uczenia się przez całe życie;
- rozwijanie kompetencji społecznych, transferowalnych i cyfrowych;
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej oceny informacji dotyczących edukacji, zawodów i rynku pracy;
- poznawanie kwalifikacji zawodowych i możliwości ich uzyskiwania;
- poznanie wpływu nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zawody i formy zatrudnienia;
- rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych oraz radzenia sobie ze zmianą;
- kształtowanie aktywnej, odpowiedzialnej i przedsiębiorczej postawy wobec nauki i przyszłej pracy.

Cele ukierunkowane na nauczycieli:

- wspieranie rozwoju uczniów i rozpoznawanie ich potrzeb w zakresie doradztwa zawodowego;
- integracja doradztwa zawodowego z pracą wychowawczą i dydaktyczną;
- rozwijanie kompetencji nauczycieli w zakresie doradztwa i orientacji zawodowej;
- wykorzystywanie aktualnych informacji o rynku pracy, prognoz zapotrzebowania na pracowników oraz cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego;
- współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym;
- współpraca z pracodawcami, przedstawicielami branż i podmiotami wspierającymi doradztwo zawodowe;
- ewaluacja i doskonalenie działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego.

Cele ukierunkowane na rodziców:

- wspieranie dziecka w poznawaniu siebie i planowaniu przyszłości;
- zwiększanie świadomości rodzica w procesie doradczym;
- rozwijanie wiedzy o systemie edukacji, zawodach, kwalifikacjach i rynku pracy;
- poznawanie wiarygodnych źródeł informacji i cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego;
- aktywny udział w spotkaniach, warsztatach i wydarzeniach wspierających planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej dziecka;
- współpraca ze szkołą w zakresie doradztwa zawodowego;
- kształtowanie postawy otwartości i wspierania dziecka w samodzielnym podejmowaniu decyzji, z uwzględnieniem jego zainteresowań, predyspozycji i możliwości.

Formy realizacji doradztwa zawodowego:

- obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII;
- orientacja zawodowa realizowana w oddziałach przedszkolnych oraz klasach I-IV w ramach zajęć wynikających z podstawy programowej i pracy wychowawczej;
- lekcje z wychowawcą;
- indywidualne doradztwo zawodowo-edukacyjne, w tym działania realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- warsztaty i spotkania dla rodziców;
- wycieczki i wizyty zawodoznawcze w podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów, w szczególności u pracodawców, oraz - w miarę możliwości – w branżowych centrach umiejętności i szkołach prowadzących kształcenie zawodowe;
- spotkania z przedstawicielami zawodów i pracodawcami;
- udział w targach edukacyjnych, dniach otwartych i wydarzeniach związanych z edukacją i rynkiem pracy;
- projekty edukacyjne, społeczne i działania umożliwiające zdobywanie doświadczeń;
- szkolenia i rady szkoleniowe dla nauczycieli;
- wykorzystywanie cyfrowych narzędzi i zasobów doradztwa zawodowego, w tym ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych;
- gazetki, materiały informacyjne i zasoby na stronie internetowej szkoły.

Cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego:

Szkoła zapoznaje uczniów i rodziców z dostępnymi cyfrowymi narzędziami doradztwa zawodowego, w szczególności z ogólnodostępnymi platformami edukacyjnymi i stronami internetowymi, bazami informacji o zawodach i szkołach, prognozami zapotrzebowania na pracowników oraz narzędziami komunikacji i wyszukiwania informacji. W zależności od wieku uczniów wykorzystywane są m.in. zasoby Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej oraz serwisu Infozawodowe MEN.

W klasach VII-VIII uczniowie rozwijają umiejętność efektywnego przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych, stron internetowych i portali zawierających oferty pracy oraz uczą się krytycznej oceny informacji.

Charakterystyka lokalnego rynku pracy

Nowy Dwór Mazowiecki i powiat nowodworski stanowią środowisko, w którym szczególne znaczenie mają m.in. logistyka, transport, transport lotniczy, przemysł, budownictwo, handel i gastronomia, usługi, turystyka i rekreacja, służby mundurowe oraz administracja i branże związane z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi.

- **logistyka, transport i transport lotniczy** – rozwijane w związku z położeniem miasta, infrastrukturą drogową oraz funkcjonowaniem Mazowieckiego Portu Lotniczego Warszawa-Modlin;
- **przemysł i produkcja** – miejsca pracy dla pracowników produkcji, operatorów maszyn i specjalistów kontroli jakości;
- **budownictwo** – zapotrzebowanie związane z inwestycjami mieszkaniowymi i infrastrukturalnymi;
- **handel, gastronomia i usługi** – zatrudnienie m.in. w sprzedaży, gastronomii, obsłudze klienta i usługach;
- **obsługa operacyjna lotniska i usługi dla pasażerów** – zróżnicowane stanowiska związane z obsługą naziemną, bezpieczeństwem, techniką, IT i obsługą klienta;
- **kultura, turystyka i rekreacja** – m.in. obsługa ruchu turystycznego, wydarzeń lokalnych i usług rekreacyjnych;
- **służby mundurowe i ratownicze**;
- **administracja, IT, HR, finanse, komunikacja i inne specjalistyczne usługi**.

Lista zawodów deficytowych nie jest wpisywana do WSDZ jako stała lista. W roku szkolnym 2026/2027 informacje o zawodach deficytowych i nadwyżkowych oraz

o zapotrzebowaniu na pracowników będą aktualizowane na podstawie aktualnych danych Powiatowego Urzędu Pracy, Barometru Zawodów oraz właściwych prognoz krajowych i wojewódzkich. Dane te będą wykorzystywane podczas zajęć, spotkań z uczniami i rodzicami oraz przy planowaniu wizyt zawodoznawczych.

Podmioty współpracujące przy realizacji doradztwa zawodowego:

- Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim – informacje o lokalnym rynku pracy, zawodach deficytowych i poszukiwanych kwalifikacjach;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna – wsparcie uczniów w rozpoznawaniu predyspozycji, zainteresowań, potrzeb edukacyjnych;
- szkoły ponadpodstawowe, w szczególności szkoły prowadzące kształcenie zawodowe – informacje o ofercie edukacyjnej, zawodach i możliwościach dalszego kształcenia;
- rodzice i absolwenci szkoły – w miarę możliwości jako osoby prezentujące swoje zawody i ścieżki edukacyjno-zawodowe;
- w miarę potrzeb i możliwości – przedstawiciele lokalnych zawodów i pracodawcy.

Program realizacji doradztwa zawodowego na rok szkolny 2026/2027 jest opracowywany z uwzględnieniem WSDZ oraz we współpracy z lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami lub przedstawicielami branż. Współpraca ta służy dostosowaniu tematyki i form działań do potrzeb uczniów oraz realiów lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Realizacja doradztwa zawodowego na poszczególnych etapach:

Oddziały przedszkolne

Cele ogólne:

- rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka;
- redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej;
- pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień;
- kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych;
- rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności.

Realizacja powyżej wskazanych treści jest wkomponowana w realizowany na tym etapie edukacyjnym program wychowania przedszkolnego Program Wychowania Przedszkolnego Dorota Kossakowska Podręcznikarnia Wydawnictwo Edukacyjne Trefl Edukacja Ponadto według uznania i potrzeb nauczyciela, mogą być realizowane zajęcia na podstawie publikacji ORE z 2017 r. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>), m.in.:

- Moje życie to pasja.
- Pokaz naszych zainteresowań.
- Zobacz, jak wygląda świat.
- Praca dla innych.
- Jak jest w szkole?
- Gdy będę większy, to...
- Mój pokój mój – mój świat.

W ramach orientacji zawodowej mogą być organizowane wizyty w miejscach pracy oraz spotkania z przedstawicielami zawodów, spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej.

Klasy I-III

- rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka
- redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej;
- kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych;
- pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień;
- rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności.

Zajęcia w zakresie orientacji zawodowej w klasach I-III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej.

Ponadto według uznania i potrzeb nauczyciela, mogą być realizowane zajęcia na podstawie publikacji ORE z 2017 r. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>):

- Brawo ja! – prezentacja własnych talentów.
- Zawód moich rodziców.
- Dzisiejszy Jaś – kim będzie jako Jan?
- Po co się uczyć?

- Detektyw Głoska na tropie, czyli poszukuję, gdy nie wiem.
- Jak zmieścić dzień w słoju?

Mogą być również organizowane wycieczki zawodoznawcze i spotkania z przedstawicielami zawodów, spójne z podstawą programową.

Klasy IV-VI

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień;
- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych;
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy i świecie zawodów;
- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie;
- rozwijanie kompetencji transferowalnych;
- rozwijanie umiejętności uczenia się;
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej;
- redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej;
- rozwijanie umiejętności korzystania z wiarygodnych źródeł informacji o zawodach i świecie pracy;
- kształtowanie świadomości zmian zachodzących w świecie pracy pod wpływem rozwoju technologicznego.

W roku szkolnym 2026/2027 zadania w zakresie orientacji zawodowej realizowane będą poprzez zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą, zgodnie z potrzebami klas i programem wychowawczo-profilaktycznym:

- Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych.
- Moc jest ze mną – ja też jestem Supermanem.
- Kucharz, kelner dwa bratanki, czyli o podobieństwie zawodów.
- Wybieram ten zawód, bo...
- Jak oszczędzić pierwszy milion?
- Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy?
- Jak się uczyć szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się.
- Umiejętności – od przeszłości do przyszłości.

- Przedmioty, które lubię – jako drogowaskazy zawodowe.

Klasy VII-VIII

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień;
- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i preferencji w kontekście planów i aspiracji zawodowych oraz wymagań rynku pracy i oczekiwań pracodawców;
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy i rynku usług edukacyjnych;
- kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy;
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania, selekcjonowania i oceniania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych;
- kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej;
- rozwijanie kompetencji związanych z procesami rekrutacyjnymi w obszarze edukacji i rynku pracy;
- rozwijanie umiejętności sporządzania i aktualizowania dokumentów aplikacyjnych, w szczególności CV i listu motywacyjnego, zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- przygotowanie do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- przygotowanie do pełnienia ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy i współpracownika;
- rozwijanie kompetencji miękkich, transferowalnych i cyfrowych;
- rozwijanie umiejętności uczenia się i planowania własnego rozwoju;
- analizowanie i interpretowanie prognoz zapotrzebowania na pracowników oraz wykorzystywanie ich w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- poznawanie publicznych służb zatrudnienia, Ochotniczych Hufców Pracy i agencji zatrudnienia jako podmiotów wspierających planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- poznawanie możliwości nabywania kwalifikacji, w tym w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, oraz korzystanie ze Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji;

- rozwijanie umiejętności efektywnego korzystania z ogólnodostępnych platform edukacyjnych, stron internetowych i portali zawierających informacje o edukacji i rynku pracy;
- określanie wpływu nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia;
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej oraz redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Tematyka obowiązkowych zajęć z doradcą zawodowym – klasy VII-VIII

Klasa VII

1. W czym może pomóc Ci doradca zawodowy?
2. Co warto brać pod uwagę wybierając zawód?
3. Bogaty świat zawodów
4. Zawód, który do mnie pasuje
5. Moje zasoby i ograniczenia
6. System edukacji w Polsce
7. Oferty edukacyjne po szkole podstawowej, czyli gdzie i jak mogę się dalej rozwijać?
8. Jak analizować oferty szkół ponadpodstawowych?
9. Fakty a przekonania. Mity dotyczące kariery zawodowej.
10. Kto i gdzie może pomóc Ci zaplanować ścieżkę edukacyjno-zawodową?
11. Cyfrowy doradca – jak szukać wiarygodnych informacji o zawodach i szkołach?
12. Praca przyszłości – jak nowe technologie i sztuczna inteligencja zmieniają zawody?

Klasa 8

1. Jak dobrze przygotować się do wyboru szkoły i zawodu?
2. Jak dobrze przygotować się do rekrutacji?
3. Szkoły kształcące w zawodach – plusy i ograniczenia
4. Liceum – plusy i ograniczenia.
5. Jak czytać prognozy rynku pracy i co mówią one o zawodach przyszłości?
6. CV i list motywacyjny – jak zaprezentować swoje kompetencje?
7. Jak zostać fachowcem, czyli o roli kwalifikacji i kompetencji w profilu zawodowym.

8. Kwalifikacje zawodowe i Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – gdzie szukać informacji?
9. Czym różnią się kompetencje twarde od miękkich? I jak można je rozwijać?
10. Mam szansę na sukces! O umiejętnościach sprzyjających realizacji planów i aspiracji (plan rozwoju osobistego).
11. AI na rynku pracy – jakie zadania i kompetencje zmienia rozwój sztucznej inteligencji?
12. Praca zdalna, elastyczne formy zatrudnienia i przedsiębiorczość – jak może wyglądać moja przyszła praca?

Pozostałe działania:

- lekcja wychowawcza (klasy VII) – Jakie wartości są dla mnie ważne?;
- lekcja wychowawcza (klasy VIII) - Procedura rekrutacyjna do szkół ponadpodstawowych;
- udział w targach edukacyjnych i dniach otwartych;
- indywidualne doradztwo zawodowo-edukacyjne;
- spotkania z przedstawicielami zawodów i pracodawcami;
- wizyty zawodoznawcze – w miarę możliwości w podmiotach stanowiących potencjalne zatrudnienia absolwentów, w tym u pracodawców;
- warsztaty i spotkania dla rodziców;
- wykorzystywanie aktualnych danych rynku pracy i cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego.

Udział rodziców i nauczycieli:

Rodzice są traktowani jako ważni partnerzy procesu doradczego. Szkoła umożliwia im udział w spotkaniach, warsztatach i wydarzeniach wspierających planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej dziecka oraz udostępnia informacje o systemie edukacji, zawodach, kwalifikacjach i rynku pracy.

Nauczyciele, wychowawcy i specjaliści współpracują z doradcą zawodowym w celu zapewnienia spójności działań, uwzględniania treści doradczych w pracy dydaktycznej i wychowawczej oraz rozpoznawania potrzeb uczniów.

Monitorowanie i ewaluacja

- analiza frekwencji i udziału uczniów w działaniach doradczych;
- analiza informacji zwrotnych od uczniów, rodziców i nauczycieli;
- analiza potrzeb uczniów i zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy;
- monitorowanie współpracy z pracodawcami i innymi podmiotami zewnętrznymi;
- analiza wykorzystania cyfrowych narzędzi i zasobów doradztwa zawodowego;
- formułowanie wniosków do programu realizacji doradztwa zawodowego na kolejny rok szkolny.